

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.286/2017/8. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. év február hó 20. és 27. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt az I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék helyesen 2017. év szeptember hó 26. napján kihirdetett és keltezett 14.B.818/2014/88. számú ítéletét megváltoztatja.

Az I. rendű vádlott terhére megállapított bűncselekmények az 1978. évi IV. törvény 225. § I. fordulata szerint minősülnek.

E vádlottal szemben – halmazati büntetésül – 300 (háromszáz) napi tétel pénzbüntetést szab ki azzal, hogy 1 (egy) napi tétel összege 800 (nyolcszáz) forint. Az így kiszabott összesen 240.000 (kétszáznegyvenezer) forint pénzbüntetésbe beszámítja az I. rendű vádlott által 2008. december 17. napjától 2009. szeptember 17. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt, így az I. rendű vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetésnek ezt a részét megfizetettnek tekinti. A fennmaradó pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell 1-1 (egy-egy) napi fogházbüntetésre átváltoztatni.

Az I. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma helyesen:

A II. rendű vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételének számát 250 napi tételre (kétszázötven), a pénzbüntetés összegét 250.000 (kétszázötvenezer) forintra súlyosítja. A II. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idővel a pénzbüntetésnek ezt a részét megfizetettnek tekinti. A fennmaradó pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell 1-1 (egy-egy) napi fogházbüntetésre átváltoztatni.

A II. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma:

A III. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma:

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 58.950 (ötvennyolcezer-kilencszázötven) forint bünyügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék a 2017. év szeptember hó 26. napján kihirdetett és 2017. év szeptember hó 18. napján keltezett 14.B.818/2014/88. számú ítéletével az I. rendű vádlottat 12 rb. hivatali visszaélés büntette [Btk. 305. § a) pont] – melyek közül 11 rendbelit mint társtettes követett el – miatt 1 év 6 hónapra próbára bocsátotta.

A II. rendű vádlottat 11 rb. társtettesként elkövetett hivatali visszaélés büntette [1978. évi. IV. törvény 225. § I. fordulata], valamint 2 rb. hamis tanúzásra felhívás büntette [1978. évi IV. törvény 242. § (1) bekezdés I. fordulata] miatt halmazati büntetésül 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 1000 Ft-ban állapította meg, így 200.000 Ft pénzbüntetést szabott ki a II. rendű vádlottal szemben.

Határozott a II. rendű vádlott esetében az előzetes fogva tartásban töltött idő pénzbüntetésbe történő beszámításáról.

A III. rendű vádlottat hivatali visszaélés büntette miatt [1978. évi IV. törvény 225. § I. fordulata] mint társtettet 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egynapi tétel összegét 1000 Ft-ban állapította meg, így a III. rendű vádlottal szemben 150.000 Ft pénzbüntetést határozott meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az I. rendű vádlott terhére az intézkedés helyett büntetés kiszabása, a II. rendű vádlott terhére a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést. az I. rendű, a II. rendű, valamint a III. rendű vádlottak, valamint védőik felmentés végett éltek jogorvoslati kérelemmel.

A *Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség* Bf.787/2017/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Az átiratban írtak szerint az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban az előírt bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelte, és összevetette. Az ügyészség képviselője helytállónak találta a titkos adatszerzés és a titkos információgyűjtés anyagának felhasználhatóságát. Tényállást hibamentesnek ítélte. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság elemezte a vádlotti védekezéseket, és tényállási pontonként vette végig a bizonyítékok alapján a védekezések cáfolatát. Hibátlanak tartotta a törvényszék logikai levezetését a vádlotti magatartások szándékosságára, valamint a jogtalan előnyszerzési célzatra nézve. Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság kimerítően elemezte a vádlottak hivatali pozícióját, a rájuk irányadó munkaköri szabályokat, a vádlottak egymáshoz fűződő személyi kapcsolatát, továbbá azt is, hogy az I. rendű vádlott hivatali köteleességet szegő magatartásához a II. rendű vádlott mennyiben és milyen formában kapcsolódott.

Pontosan feltárta a törvényszék – nézete szerint – a III. rendű vádlott hivatali beosztását, és azt a magatartást, amivel a hivatali köteleességét megszegte.

A bizonyítékok alapos és széles körű elemzése alapján állapította meg a II. rendű vádlottat érintő igazságszolgáltatás elleni elkövetett bűncselekmény tényállását is. A megalapozott tényállás alapján a vádlottak bűnösségére vont következtetést okszerűnek, a minősítést törvényesnek ítélte. Helyesnek tartotta a Btk. időbeli hatályának körében kifejtett elsőfokú érvelést is, miszerint az alkalmazott joghátrány jelöli ki az alkalmazandó jogszabályt. Ennek megfelelően a próbára bocsátott I. rendű vádlottal szemben helyesen alkalmazta a törvényszék az elbíráláskori, míg a II. és a III. rendű

vádlott esetében az elkövetéskori törvényt. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság által alkalmazott szankciókat az I. és a II. rendű vádlottak esetében súlytalannak tartotta.

A bűnösségi körülményekkel kapcsolatban kifejtette, hogy a büntetlen előélet, mivel alkalmazási feltétel, valamint az a körülmény, hogy a vádlottak közel tíz év óta már nem hivatalos személyek, és ebben az időszakban nem követtek el bűncselekményt, enyhítő körülményként nem vehető figyelembe. Ellenben nyomatékos súlyosító körülmény – nézete szerint – az elkövetési magatartás súlya és jellege. Mindhárom vádlott esetében nyomatékos súlyosító körülménynek tartotta, hogy nemcsak vezető beosztású hivatalos személyként, hanem egy állami szervezet csúcsvezetőiként éltek vissza hivatali hatalmukkal, holott a visszaélést éppen vezetői intézkedéseikkel kizárni, megakadályozni lettek volna hivatottak. Lényeges szempontnak tartotta, hogy a hivatali kötelességszegés milyen jellegű és milyen súlyú érdekeket érintett. A vádlottak a bűncselekményekkel jelentős anyagi előnyök lehetőségét biztosították az érintett gazdasági társaságoknak. Az I. rendű vádlott esetében további súlyosító körülményként kérte figyelembe venni a kezdeményező szerepet, míg a II. rendű vádlott esetében azt, hogy az azonos jellegű bűncselekmények nagy számú halmazátán felül más jellegű bűncselekményt – 2 rb. hamis tanúzásra felhívás büntetést – is megvalósította.

A III. rendű vádlott esetében az alkalmazott pénzbüntetést az elbíráláskori Btk.-val szemben az elkövetéskori törvény alapján teljes mértékben helytállónak ítélte, ezért vele szemben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az I. rendű, valamint a II. rendű vádlottak tekintetében az alkalmazott szankciók – álláspontja szerint – nem fejezik ki a terhükre megállapított bűncselekmények kiemelkedő társadalomra veszélyességét, ezért mindkettőjükkel szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt azzal, hogy mindkét vádlott esetében a jelenleg hatályos Btk. rendelkezései lesznek irányadóak. Ezért a jogszabályhelyek felhívását a II. rendű vádlott vonatkozásában módosítani javasolta.

Az I. rendű vádlott védője fellebbezésének írásban előterjesztett, a nyilvános ülésen is fenntartott indokolásában a bejelentett fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta.

1. Kifejtette, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítélete meghozatala során több eljárási szabályt sértett, és indokolási kötelezettségének is egy fontos kérdésben – a célzat megléte tekintetében – hiányosan vagy nem tett eleget. Az eljárási kérdésekkel összefüggésben a TIGY és a TASZ eredményének felhasználhatóságát kifogásolta. Álláspontja szerint a korábban eljárt elsőfokú bíróság helyesen rekesztette ki a bizonyítékok köréből az említett okiratokat. Ennek az álláspontnak a helyességére utalt a korábban eljárt Fővárosi Ítéltábla is a hatályon kívül helyező határozatában. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság osztotta az ügyészség véleményét és zöld utat adott a nyomozó hatóság nyilvánvaló szabálysértésének, így három cselekmény bizonyításához is felhasználta az inkriminált adatokat.

2. Sérelmezte Szné Z.A. tanú vallomását, aki vallomásában véleményt, különösen szakmai véleményt fogalmazott meg, és nem pedig a bizonyítandó tényről szerzett tudomását közölte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság valamennyi tényállási pontnál bizonyítékként értékelte az említett tanú vallomását annak ellenére, hogy a tanú érdekellentétben állt mind az I. rendű, mind a II. rendű vádlottal szemben.

3. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolása a célzat tekintetében hiányos. Utalt a korábbi hatályon kívül helyező végzés 3. pontjára, amely részletes és aprólékos előírást adott a célzat vizsgálatára és bizonyítottságára nézve. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ennek az iránymutatásnak nem tett eleget, a hiányzó bizonyítékokat saját elgondolásaival pótolta.

A megállapított tényállást sem tartotta mentesek a hibáktól, hiányosságoktól, illetve a helytelen ténybeli következtetésektől. Kifejtette, hogy a tényállásnak van olyan része, amely nincs semmilyen bizonyítékkal alátámasztva, az elsőfokú bíróság a hézagot saját elméletével pótolta ki. Álláspontja

szerint a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság a korábbi hatályon kívül helyező végzésben adott iránymutatást az alábbiak tekintetében hagyta figyelmen kívül.

1. Nem vette figyelembe azt az útmutatást, hogy iratok hiányában a felelősség megállapítására nincs lehetőség. Ezzel ellentétesen az elsőfokú bíróság a "szakértő tanú", Z.A. vallomása alapján a vádlottak bűnössége mellett foglalt állást.

2. Hiányosnak és iratellenesnek tartotta a tényállást abban a kérdésben, hogy a kód megváltoztatása indokolt, avagy sem, továbbá téves szakmai álláspontot tükrözött, avagy sem.

3. Aláhúzta, hogy az I. rendű vádlott, valamint az érintett cégek vezetői soha semmilyen kapcsolatban nem álltak egymással. Ezt a hiányt az elsőfokú bíróság azzal magyarázta, hogy valamilyen informális kapcsolatnak lennie kellett az érintettek között. Ez az értékelési tevékenység nézete szerint minden alapot nélkülözött.

4. Iratellenesnek tekintette a tényállásba emelni a méltányosság gyakorlására nézve tett megállapítást. Álláspontja szerint az ügyben érintett vádlottak, valamint a tanúk is arról számoltak be, hogy méltányosság gyakorlása nem történt.

5. Ugyancsak iratellenes értékelésnek tartotta a szakértői vélemény adatainak figyelembevételét, hiszen az I. rendű vádlott minden egyes tényállási pont esetében a szakvélemény hibáira utalt. Aláhúzta, hogy a hivatal informatikai gazdája több esetben is utólag módosított a számítógépes rendszeren.

6. Sérelmezte a „zöld füzet” adatainak bizonyítékként való figyelembevételét, mivel védenek ennek a füzetnek a létezéséről nem tudott, nem rendelte el annak vezetését, és a füzetbe bejegyzést sem eszközölt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában írtakkal egyet nem értésének adott hangot.

A kifejtettek alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatásával védenek felmentésére tett indítványt a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontja alapján.

Az I. rendű vádlott fellebbezését igen részletesen írásban megindokolta. Utalt a 2005. évi, valamint a 2006. évi jogszabály változásokra, munkaügyi előírások szigorodására. Előadása szerint az ekkor bevezetett kódrendszert számos hibával alkalmazták, ami a kódok többszöri módosításához vezetett. Hiányolta a fekete munka, illetve a súlyos jogsértések fogalmának jogalkotó általi meghatározását. A hiányosságokkal több esetben szembesültek a 2007. évi, valamint a 2008. évi vizsgálatok alkalmával, kidolgozták a hibák kiküszöbölésének lehetséges módozatait. Hangsúlyozta, hogy a FEIR nyilvántartás felülvizsgálatára több alkalommal sor került, mivel minden esetben számos helytelen adatot tárt fel az ellenőrzés. Aláhúzta a szankciók alkalmazásának anomáliáit. Tévesnek tartotta azt az ítéleti megállapítást, hogy méltányosságot gyakorolt volna, minden esetben szakmai döntéseket hozott. Sérelmesnek tartotta Z.A. vallomását. Állította, hogy egyik cég esetében sem hozott döntést a cég előnyben részesítése érdekében, ennek bizonyítása nem történt meg. Visszautasította a korrupció gyanúját, hiszen a cégvezetőkkel nem találkozott, feltűnő vagyongyarapodása nem volt. Hivatkozott a döntéseit befolyásoló körülményekre, mint a fekete munka fogalmának jogszabályi kialakításának elmaradására, eltérő értelmezésére, a kódok gyakori változtatása miatti pontatlan kód választásra, az azonos körülmények eltérő értékelésére. Tisztázatlannak tartotta a „zöld füzet” szerepét, valamint az eljárás tárgyát képező cégek kiválasztását. Előadta, hogy a 2007. évben lefolytatott átfogó ellenőrzést követően jött rá arra, hogy a nyilvántartás adatai helytelenek, az eljárások sokszor elnagyoltak voltak, nem feleltek meg a törvény szellemének és betűjének. Emiatt megoldást keresett, mivel nem tartotta jogszerűnek, etikusnak, hogy több ezer cég adatai pontatlanok, és a mérlegelések súlyosan aránytalanok voltak. Indokoltnak tartotta a hibák kijavítását, a szankciók mellőzésére nézve útmutató adását, a kódrendszer átdolgozását. Felvetette a határozatok késedelmes jogerősítésének kérdését. A kódok szakmai felülvizsgálatához szerinte nem kellett jogi aktus, ezt értelmezési vitának tekintette. A zöld füzetet a kollégák saját elhatározásukból vezették, amely rengeteg vitás ügyet tartalmazott. Szne

Z.A. előadását bosszú vezéreltnek tartotta. Állítása szerint ebben a füzetben számtalan nem tőle származó feljegyzés volt.

Aláhúzta, hogy a nagy foglalkoztatók súlyos jogsértéseket követtek el, akikkel szemben a szankció alkalmazása ellehetetlenítette volna működésüket. Ezeket az eseteket mégsem rótták terhére. Hangsúlyozta, hogy a határozatot soha nem javította ki, a kódokon szakmai érvek alapján vitatkoztak.

Felvázolta a munkamenet gyakorlati lefolyását. Vitatta az önrevízió keretében történt kódjavításokat. Utalt a 2008. év második felében feltárt súlyos hibákra, törvényteleniségekre, mint jogerősítés elmaradására, másodfokú ügyintézési határidő elhúzódsására, kódok hibájára. Aláhúzta, hogy az igazgatóságokra bízták a megoldást, legfeljebb a kódokra nézve tettek javaslatot.

Bizonyítatlannak ítélte a II. rendű vádlottal szándékegységben történt elkövetést. Hangsúlyozta, hogy soha nem adott utasítást kód törlésére, legfeljebb módosításra, de kizárólag a referensekkel való egyeztetés után. Ezeket azzal indokolta, hogy a cégek többsége nem követett el feketefoglalkoztatást, nem károsította meg az államot, ellenkezőleg kötelezettségeit betartotta.

Az egyes esetekkel kapcsolatban lényegében az elsőfokú eljárás során már kifejtett álláspontját vázolta fel ismételten.

A cégek tekintetében aláhúzta, hogy szakmai álláspontja szerint fekete foglalkoztatás nem állapítható meg. Az érintett cégek ugyanis közbeszerzésen nem indultak, állami támogatást nem kaptak, jogszabálysértés nem állt szándékukban. Több cég esetében arra hivatkozott, hogy a tények feltárása, illetve a levont következtetés nem volt kellően megalapozott. Egyes esetekben a felügyelőség eljárását túlzónak tartotta, ami a kód kijavítását tette indokolttá. Ez a kód javítás azonban kizárólag szakmai szempontok alapján történt. Hivatkozott ezen túlmenően a jogsértések esetén a fokozatosság elve betartásának szükségességére. Aláhúzta, hogy a méltányosság részéről történő gyakorlásáról nem volt szó.

A T. Kft. esetében álláspontja szerint a céget gazdasági érdek nem vezérelte, hogy 1 fő esetében az alkalmi munkavállalói könyvet ne töltsse ki. A felügyelő által hozott mérlegelt döntést szakmai megfontolás alapján korrigálta. Az egyes tényállási pontokkal kapcsolatosan vitatta Z.A. előadását, szakértelmét, hasonlóképpen nem értett egyet P.G. tanú vallomásával sem. Az egyéb terhelő bizonyíték tartalmát is kétségbe vonta, ugyanúgy mint T.I.-né szavahihetőségét. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását sem tudja elfogadni, a cselekményekhez a helytelen kódolás, a fekete munka nem megfelelő értelmezése, és az ebből adódó megoldások vezettek. Kiemelte az ügyek közös jellegzetességeit, ezek voltak az anyagi hátrány okozás, az ismételt elkövetés, a fekete foglalkoztatás hiánya, a jogsértések alacsony száma. Véleménye szerint jogszabályt nem sértett, mindössze a helytelen kód választással kapcsolatos hibás következtetésre, illetve mérlegelésre hívta fel a figyelmet. Előadta, hogy több szervezetnél is (Sz. Múzeum, M.) sokkal súlyosabb szabálysértések valósultak meg, mégsem alkalmaztak ezekkel a munkáltatókkal szemben szankciót. Kifejtettek alapján büncselekmény hiányában kérte felmentését.

Az I. rendű vádlott a nyilvános ülésen írásban előterjesztett beadványában írtakat fenntartotta. Újdonságként emelte ki, hogy méltánytalannak és igazságtalannak tartja a hatóságok eljárását. Lehetségesnek tartotta, hogy esetenként elhamarkodott döntést hozott, de nem lépett ki szakmai feladatköréből, legfeljebb esetleges tévedését ismerte el. Ismételten kiemelte az arányosság, a fokozatosság és az egyenlő elbánás elvének betartását. Hivatkozott a korrupcióval kapcsolatos bizonyíték hiányára.

Aláhúzta, hogy évente 50- 60.000 határozat és intézkedés született. Kifogásolta, amennyiben valaki a nyomozás során terhelő vallomást tett vele szemben, akkor nem lett gyanúsított, ellenkező esetben viszont azzá vált. Hangsúlyozta, hogy nem politikai, hanem szakmai alapokon hozott döntést. Kifogásolta, hogy rajta kérték számon az iratok eltűnését, holott az iratmegsemmisítés nem állt

szándékában. Védekezését nagyban elősegítette volna az elnöki posta könyv feltalálása, amit azonban nem sikerült előkeríteni. Ennek hiányában az elnöki irodából történő irat elküldést sem tudta bizonyítani.

A II. rendű vádlott védője fellebbezésének írásban előterjesztett indokolásában felmentésért bejelentett fellebbezését változatlanul fenntartotta. Idézte a Fellebbviteli Főügyészség átiratában leírtakat. Meglátása szerint az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásába emelte át az ügyész által módosított vádirati tényállás valamennyi megállapítását. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tett különbséget az I. és a II. rendű vádlottak cselekvősege között. Az említett vádlottak cselekvőségét nem lehet azonosnak tekinteni az I. rendű vádlott utasítási jogkörére figyelemmel. Aláhúzta, hogy az elnök bármely ügyben magához vonhatta a hatáskört, és felülvizsgálhatta az egyedi ügyekben hozott döntéseket, ezt a tényét Z.A. tanú vallomása is alátámasztotta. Sérelmezte, hogy az önrevízió keretében lefolytatott bizonyítás során a tanúvallomások között meglévő ellentétek feloldása elmaradt. Idézte az ezzel kapcsolatosan beszerezett bizonyítékokat, így Cs.M.A., F.A., B.J., Z.A., J.Z., valamint V.N. előadását. Álláspontja szerint az említett vallomásokat az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő részletességgel elsősorban az ellentétes tények lehetőségével összefüggésben. Hiányosnak tartotta az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét az önrevízióval kapcsolatban. Nézete szerint a bizonyíték-értékelés a bizonyítékok hiányos felsorolásából állt, azonban nem állapítható meg, hogy a bíróság a tényállást milyen okból és mely bizonyítékokra alapította. Részletezte a korábban eljáró Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében szereplő előírásokat 1-10 pontban. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a hatályon kívül helyező végzésben előírt utasításokat maradéktalanul nem teljesítette.

Véleménye szerint a nyomozó hatóság nyomásgyakorlásának hatására kényszerült vallomást tenni védenre az elé tárt iratokra, e nyilatkozatai azonban nem állnak ellentmondásban a későbbi előadásával. Megállapítása szerint védenének az a nyilatkozata, hogy az elnök utasítására járt el, nem tekinthető terhelő adatnak az I. rendű vádlottal szemben, hiszen az I. rendű vádlott is megerősítette az utasítás adására nézve tett II. rendű vádlotti nyilatkozatot. Idézte az ezekkel kapcsolatos I. rendű vádlotti vallomások részleteit; ezek szerint az I. rendű vádlott nyilatkozott a kód változtatások okáról, amit a helytelen kód helyesre, megfelelőre, jogszerűre módosításával magyarázott. Aláhúzta az elsőfokú bíróságnak azt a helyesnek tartott megállapítását, mely szerint a II. rendű vádlott közvetlen elnöki irányítás mellett dolgozott. Ugyanakkor helytelen ténybeli következtetésnek ítélte, hogy védenre szakmailag nagy tudással bíró példaképnek tekintette az I. rendű vádlottat. Az elsőfokú bíróság ebből a megállapításból tévesen következtetett arra, hogy a II. rendű vádlott nem lehetett szenvedő alanya az elnök döntéseinek.

Nézete szerint az önrevízió tekintetében beszerezett bizonyítékokat az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításakor nem vette figyelembe.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az egyes gazdasági társaságok vonatkozásában a bizonyítékok felsorolását, és nem azok mérlegelését végezte el. Ezek közül is kiemelte Z.A. vallomásának ellentmondásosságát, szavahihetőségének bizonytalanságát, ami vallomásának valódiságát megkérdőjelezte. Álláspontja szerint a tanú elfogultsága és szavahihetőségének hiánya miatt vallomását indokolt lett volna kizárni a bizonyítékok köréből. Z.A. tanú elfogultságára több példát is említett beadványában. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság V.N., valamint Z.A. vallomásának eltérése ellenére Z.A. vallomását fogadta el a tényállás alapjául, azonban nem fejtette ki ennek okát. Az indokolási kötelezettség megsértésének tartotta azt, hogy az első fokú bíróság egyes bizonyítékok hitelt érdemlősége, mások elvetése indokáról nem adott kellően számot. Álláspontja szerint a tényállás 1.1.A. pontjában írt esettel kapcsolatban a vádlottak, a cég ügyvezetője, V.N. tanú nem támasztották alá a vádbeli tényállást, H.V. tanú már nem tudott az ügyről érdemben nyilatkozni. M.L. tanúnak csak hallomásból eredő tudomása volt a történetekről. Az elsőfokú bíróság kizárólag

Z.A. terhelő vallomására alapította a tényállást, amit nem tartott ezért megalapozottnak. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság M.L. tanú vallomásával kapcsolatosan csak a vádlottak terhére értékelhető részleteket vette számba, azt azonban figyelmen kívül hagyta, hogy a tanú a zöld füzetben szereplő esetekre nem emlékezett. Tanú azt is elmondta, hogy minden bejegyzés elnöki utasításra történt, ami önmagában bűncselekményt nem alapoz meg. Kifogásolta, hogy nem állt adat arra rendelkezésre, mely gazdasági társaság esetében kaptak közvetlen, illetve melyik esetében közvetett utasítást, így nézete szerint nem állapítható meg, hogy a II. rendű vádlott melyik esetben működött közre az elnöki utasítások végrehajtásában.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben előírt utasításnak a J. Kft. vonatkozásában nem tett eleget, így elmaradt a döntés háttérének, a vádlotti magatartás indokának, a célzatos magatartásnak a vizsgálata. Nézete szerint a kód táblázatot össze kellett volna vetni az ügyiratok adataival, és szakmai helyességével. Objektív akadálnak tartotta az ügyiratok hiányosságát, illetve teljes hiányát. A korábban eljáró másodfokú bíróság álláspontja szerint a kód változtatás szakmai indokoltsága esetén fel sem merülhet a jogtalan előny okozására irányuló szándék, illetve téves szakmai álláspont képviselése esetén sem valósul meg bűncselekmény.

Az P. Rt. vonatkozásában az elsőfokú bíróság jogi indokolását, jogi érvelését tévesnek, feltételezésen alapulónak tartotta.

Az I. kft.-vel összefüggésben kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta az I. rendű vádlott vallomásának ütköztetését Z.A. vallomásával. Aláhúzta, a cégnek semmilyen formában nem állt szándékában a feketefoglalkoztatás, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a vádlottak köteleességszegő magatartását állapította meg, mivel a kft. részére előnyös volt a webről történő levétel.

Idézte K.J. igazságügyi számítástechnikai szakértő első szakértői véleményét, amelyben a szakértő nem tudott a bíróság által feltett kérdésekre válaszolni, tehát arra, hogy milyen adatokat tartalmazott a nyilvántartás és azokat mikor, milyen módon változtatták meg. Súlyos eljárási szabálysértésként értékelve kifogásolta az informatikus szakértő véleményét amiatt, mivel a szakértő véleményét nem önállóan, hanem T.I.-né közreműködésével készítette el. Ez a tanú általi közreműködés nézete szerint ellentétes az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. IRM rendelet 12. §-ában foglaltakkal, amely szerint a szakértő kötelezettsége, hogy a bíróságot haladéktalanul tájékoztassa az eljárása során felmerülő bármilyen, az ügy megítélése szempontjából releváns jelenségről, amely hiányosságot, vagy rendellenességet eredményezhet. Helytelenítette a konzultációs segítséget igénylő szakértő véleményének elsőfokú akceptálását, mivel az ügyben tanúként nyilatkozó T.I.-né nem kizárólag segítőként mutatta meg a szakértőnek a rendszer működését, hanem konkrét megállapításokat tett, amelyeket a szakértő beemelt a szakvéleményébe. Kifejtette továbbá, hogy a szakértői vélemény önmagában nem tudta megállapítani, így bizonyítani, mi történt egy konkrét adattal és mikor. Erre a lefoglalt adathordozók nem voltak elegendőek arra is figyelemmel, mivel a rendszer felülírta a korábbi adatokat. A szakértő által vizsgált adathordozóból sem a célzatra sem a szándéokra nem vonható következtetés, így ezekre a bűncselekmény megvalósulása szempontjából nem lehet hivatkozni, erre kizárólag az ügyiratok, a határozatok alapján lehetne következtetni. Önmagában a webre való kikerülés, illetve lekerülés ténye a keletkezés körülményeit, illetve a kód módosítás jogszerű vagy jogellenes módját nem igazolja. Álláspontja szerint tehát az adathordozók vizsgálata alapján nem állapítható meg a nyilvántartás jogszerűtlensége, ezt a bíróság sem tudta megindokolni. Nehezményezte ezért az egyes cégek vonatkozásában az informatikai szakértői véleménynek, valamint a zöld füzetben rögzítetteknek bizonyítékként történő értékelését.

A hamis tanúzásra felhívással kapcsolatban a tényállást hiányosnak, pontatlannak, ezért felülbírálatra alkalmatlannak tartotta. Helytelenítette, hogy a bíróság elfogadta azt az ügyészi álláspontot, mely szerint Cs.M.A. elkövette a hamis tanúzás büntettét annak ellenére, hogy a Fővárosi Törvényszék a korábbi ítéletében a tanút a hamis tanúzás büntettének, illetve a hamis

tanúzásra felhívás büntettének vádja alól is felmentette. Kifejtette, hogy a megismételt eljárásban a bíróság nem teljesítette a korábbi hatályon kívül helyező végzésben adott iránymutatást a hamis tanúzásra felhívás tekintetében. Sérelmezte M.L. tanú vallomása elfogadását, amely szemben állt védeence, valamint dr. Cs.M.A. tanú vallomásával. M.L. tanú ugyan terhelő vallomást tett Cs.M.A.-re, azonban ezt a terhelő előadást az elsőfokú bíróság sem találta megalapozottnak, így a védő nézete szerint a tanú vallomása bizonyítékként nem értékelhető. M.L. tanú vallomását pontatlannak, saját magának is ellentmondónak, elfogultnak ítélte, akinek cselekvősége azonos volt kollégáival, mégsem volt vádlottja az ügynek, hanem tanúja maradt. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság többlet bizonyítékot nem tudott feltárni, elfogadta M.L. korábbi vallomását. Figyelmen kívül hagyta a Fővárosi Ítéltáblának azt az iránymutatását, hogy pontosan és egyértelműen rögzíteni kell, hogy a II. rendű terhelt milyen tartalmú, a valóságtól miben eltérő, ennek miért nem megfelelő valótlan tény állítására, illetve milyen egyébként a valóságnak megfelelő tények elhallgatására próbálta rávenni a tanúként kihallgatandó személyt. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság mulasztásának következményeként az eljárás jelenleg ugyanott tart, mint a hatályon kívül helyezés előtt tartott, aminek eredménye, hogy a megismételt eljárás alkalmatlan a II. rendű vádlott e bűncselekményben történő bűnösségének a megállapítására.

A titkos adatszerzés, illetve a titkos információgyűjtés anyagának felhasználhatósága kapcsán felidézte a jogszabályi háttérrel, az elsőfokú bíróságnak az ügyességgel azonos álláspontját. Határozott véleménye szerint a titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban nem lett volna felhasználható, mivel annak a törvényben meghatározott feltételei nem teljesültek, elvégzésekor nem a hatályos jogszabályi rendelkezések érvényesültek. Az információgyűjtés szükségessége és célhoz kötöttsége sem ellenőrizhető.

Kifejtette azt az álláspontját is, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a cselekmény konkrét társadalomra veszélyességét. E vizsgálatnál meghatározó szempontnak tartotta a közösség, a társadalom többségének értékítéletét bizonyos magatartásról, amelyet az elkövetőnek is ismernie kell.

A bűnösségi körülményekkel kapcsolatosan kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál nem értékelte enyhítő körülményként a más személy ráhatására, befolyása alatti elkövetést, a bűncselekmény méltányolható, a közérdek szolgálatát jelentő indítékát. Aláhúzta, hogy védencét cselekménye következtében a büntetőjogi hátrányokon kívül egyéb hátrányok érték. Ezen túlmenően az időmúlás enyhítő körülményként való figyelembevételét is kérte. Az enyhítő körülmények jelentős számára figyelemmel – felmentés hiányában - büntetés helyett a próbára bocsátást is elegendő szankciónak ítélte.

A II. rendű vádlott a nyilvános ülésen az alábbi szempontok kiemelési tartotta szükségesnek. A vitás kérdésekről minden esetben a munkaügyi szakma szempontjai alapján döntöttek. Hangsúlyozta, hogy a felügyelők anyagilag, a jutalmazásuk miatt érdekeltek voltak a bírság kiszabásában, ez az érdekeltség a bírságkiszabási gyakorlatban aránytalanságokat eredményezett. Aláhúzta, hogy a nagy foglalkoztatókkal szemben a jelenleg vizsgált azonos jogsértések miatt nem léptek fel. Az OMMF elnöke egyszemélyi felelős vezető volt, aki írásbeli és szóbeli utasítások adására is jogosult volt. Az elnök szakmailag meg volt győződve döntéseik szakmai helyességéről. Számára, illetve a többi beosztott számára is kötelező volt az elnöki utasítások betartása. Nehezményezte, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabályokat ugyan megjelölte, a vádelvet mégis kritikátlanul magáévá tette. Az eljárás során tett vallomását nem tartotta következetlennek, ugyanis a nyomozás során az iratok alapján nyilatkozott, később az iratok kiegészítést nyertek, erre figyelemmel nyilatkozatait is pontosítani kellett.

A FEIR nyilvántartás megváltoztatására nézete szerint lehetőség volt. Kritikával illette az elsőfokú bíróság következtetéseit. A zöld füzet bejegyzéseivel kapcsolatban előadta, hogy a bejegyzéseket a

tanúk tették, ugyanúgy mint a FEIR nyilvántartást is ők vezették, maga sehova nem írt feljegyzést. Kérdésként vetette fel, mi az oka annak, hogy az elnöki utasítást végrehajtó többi személy az eljárásnak nem, kizárólag ő volt vádlottja. Hangsúlyozta az alárendeltségi viszonyát az I. rendű vádlottal. Hivatkozott a korábbi ítéletábrái végzésre, az abban szereplő előírásokra, köztük az alá-fölérendeltségi viszony tisztázásának kötelezettségére, amelyet az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott. Sételmezte, hogy az elsőfokú bíróság felvetette az informális kapcsolat lehetőségét. Ő maga nem adott utasítást a nyilvántartás, illetve a kód módosítására. Iratellenesnek ítélte azt a megállapítást, hogy ő az elnökkel együtt cselekedett volna, és önálló ötleteivel segítette volna a megvalósítást. Hangsúlyozta, hogy kellő információval nem rendelkezett arról, hogy adott esetben az utasítás bűncselekményt, vagy szabálysértést merít ki, ennek utólagos eldöntése is igen alapos vizsgálatot igényelt. Utalt a több hasonló esetben korábban született felmentő ítéletre. Kiemelte, hogy az elnök szakmai felkészültségéről meg volt győződve, helytelennek tartotta ennek terhére történt értékelését. Véleménye szerint a kód tábla megváltoztatására az elnöknek diszkrecionális joga volt.

Nem volt bizonyíték arra, hogy a cégek indultak-e, és nyertek-e a pályázatokon, így a célzat álláspontja szerint nem megállapítható. Kérdésként fogalmazta meg, vajon a hatósági nyilvántartásban történt számos mozgás szintén alkalmas volt-e bűncselekmény elkövetésének megállapítására? Előadta, hogy Z.A., aki a hiányosságokat próbálta pótolni, szintén utasításokat hajtott végre. Kiemelte, hogy a tanú elfoglalt személy volt, nem tekinthető független munkajogi szakértőnek, aki nem egyszer maga mulasztott szakmailag, mégis az ő vallomására alapították a vádat. Példaként említette, hogy a Módszertani Útmutatóról Z.A. sem tudta megmondani, hogy a jogszabálynak minősíthető-e. T.I-né tanúvallomását is elfoglultnak ítélte, a tanú által a szakértőnek adott szakmai ajánlásokat pedig elfogadhatatlannak tartotta. Értelhetetlen volt számára, hogy a zöld füzetben szereplő számos céggel kapcsolatos eset nem képezte a vád tárgyát.

A III. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen előadta, hogy az elsőfokú bíróság védenca vallomását következetessége ellenére nem fogadta el, mivel a törvényszék álláspontja szerint a III. rendű vádlott fontos információkat hallgatott el, amelyek a tanú vallomása alapján viszont megállapíthatóak voltak. Hiányosságként említette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem közölte, melyek ezek a III. rendű vádlott által elhallgatott információk. G.É. tanúvallomásával kapcsolatban kiemelte, hogy a tanú az új eljárásban nívumot is előadott, amit azonban az elsőfokú bíróság nem fogadott el. Véleménye szerint ez a tanú az eljárás előrehaladtával egyre terhelőbb tartalmú vallomást tett a III. rendű vádlottal szemben. A tanú álláspontja szerint a III. rendű vádlott nyomás alatt állt, és ugyanúgy mint a tanú, ő is felső utasítás alapján cselekedett.

Vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, mely szerint G.É. tanúvallomását alátámasztotta volna Sz.T. tanú előadása a cselekmény célzatát illetően. Z.A. tanú vallomását szintén alkalmatlannak tartotta a bűnös célzat alátámasztására. Ugyanígy nem vonható – nézete szerint – a célzatra következtetés az OMMF utasításából, illetve az egyéb dokumentumokból sem. Kiemelte a G.É. tanú vallomásának azt az elemét, amely szerint a tanú szubjektíven úgy gondolta, hogy a III. rendű vádlott utasításának indoka jogtalan előny szerzésére irányult. Ez a kijelentés nem ténynek, hanem mindössze a tanú véleményének tekinthető. Aláhúztta, hogy az elsőfokú bíróság B.B. tanú vallomását elvetette, ennek az elsőfokú bíróság által adott indokát ésszerűtlennek tartotta arra is figyelemmel, hogy a tanú jogviszonya a céggel már 2008-ban megszűnt. A III. rendű vádlottnak a tényállásban megállapított kijelentését, mely szerint jól jön ez majd a jutalomosztáskor, nem vitatta. Ugyanakkor kijelentette, hogy a jutalomosztás szempontjából a figyelem felhívással járó szankció is elégséges lett volna. Szankcionálás célja ugyanis a feketemunka feltárása, és annak visszaszorítása volt, amelyhez elégséges volt figyelemfelhívás szankció alkalmazása is.

A célzat bizonyítottságának hiánya miatt kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a III. rendű vádlottnak a terhére megállapított bűncselekmény alóli felmentését.

A III. rendű vádlott a nyilvános ülésen előadta, hogy igazgatóként sok ügyben kellett határoznia, ennek során szakmailag mindig a legjobb döntést igyekezett hozni. Kiemelte, hogy a terhére rótt esettel azonos vagy hasonló eset korábban nem volt. Nem követett el jogszabálysértést, előnyben részesítés nem volt célja.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le. Az eljárás tárgyát képező bűncselekmények elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat – a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárás sajátosságaira figyelemmel – a lehetséges mértékben feltárta, azokat egyenként és összességében is a logika szabályainak megfelelően értékelte. Kimerítő részletességgel adott számot a vádlottak védekezése elvetésének indokairól. Mivel a bizonyítékok értékelésében logikai hiba, hiányosság, téves értékelés nem volt feltárható, ezért a másodfokú bíróság a védők bizonyítékértékelő tevékenységet támadó, és az eltérő tényállás megállapításán keresztül felmentést szükségesnek tartó perorvoslati kérelmeit nem ítélte megalapozottnak. Így a másodfokú bíróság nem értett egyet egyik vádlottnak, illetve védőnek azokkal az érveivel, amelyek bármely, főként a terhelő tartalmú bizonyítékok elfogadását, elvetését, következőképp értékelését kifogásolta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mindössze a vádlottak személyi körülményeiben időközben bekövetkezett változásokkal, az egyes cégek esetében feltárható jogsértések konkrét körülményeivel, a munkaügyi hatóságok által hozott határozatok lényeges tartalmával volt indokolt kiegészíteni.

Az I. rendű vádlott családi házának 1/2-ed része időközben gyermeke tulajdonába került.

A II. rendű vádlott havi jövedelme jelenleg 580.000 Ft, munkáltatóját a másodfokú eljárásban sem kívánta megnevezni.

A III. rendű vádlott korábbi munkaviszonya megszűnt, jelenleg munkaügyi tanácsadással foglalkozó saját vállalkozásában (S. Kft.) dolgozik, havi jövedelme 180-200.000 forint között van. Házastársa kiskorú gyermekük otthoni gondozását követően ismét munkát vállalt.

A fenti kiegészítések az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlott nyilvános ülésen a személyi körülmények körében előadott nyilatkozatán alapul. (másodfokú bíróság iratok 7. sorszámú jegyzőkönyv)

1.1.A. A J. Kft. esetében az OMMF Dél-dunántúli Munkaügyi Felügyelősége 2006. augusztus 12. napján kelt és 2006. szeptember 13. napján jogerőre emelkedett 2584-11/2006. számú határozatával a J. Kft.-vel szemben 14.500.000 forint bírságot szabott ki, mivel 29 fő betanító képzésen résztvevő külföldi munkavállaló engedély nélküli foglalkoztatására került sor. A betanító képzés azonos megítélés alá esik a magyarországi foglalkoztatással, következésképp ez a foglalkoztatási típus is engedélyköteles volt. Az elsőfokú határozatot a cég ügyvezetője J.K. 2006. augusztus hó 28 napján vette át, mely ellen fellebbezést nem jelentett be. A Kft. ügyvezetője 2006. szeptember 25-én, és október 18-án elektronikus levélben fordult az OMMF vezetőjéhez annak érdekében, hogy méltányosságból mentesítsék a céget a jogkövetkezmények alól a pályázati indulás lehetősége érdekében.

1.1.B. Az P. Kft.-nél egy ünnepnap utáni munkanapon (2006. március 16.) történt ellenőrzés során derült fény arra, hogy a cég munkaerő kölcsönzéssel alkalmazott 38 fő esetében ún. "fekete foglalkozást" követett el, mivel az ügyvezető ennek a 38 munkavállalónak a munkaszerződését – betegségére hivatkozással – a munkába lépése előtt nem írta alá. A jogsértés miatt 1,3 millió forint összegű bírságot szabtak ki a céggel szemben.

1.1.C. Az I. Kft. esetében 2 fő külföldi állampolgár munkavállalási engedélyének meghosszabbítása során 5 nap késés volt megállapítható, tehát a munkavállalók tovább foglalkoztatása engedély nélkülinek minősült, amely miatt a Közép-Magyarországi Munkaügyi Felügyelőség a 2006. június 14-én, valamint a 2006. június 15-én kelt határozataival a céggel szemben 250.00 forint, illetve 625.000 forint összegű bírságot szabott ki. A határozatok ellen a társaság képviselője jogorvoslással nem élt, a bírságot a cég befizette.

1.1.D. A T. Kft. esetében a cég egyik dolgozója 4 órára volt bejelentve, ennek ellenére 7 órától 17.30-ig dolgozott. Egy dolgozónak alkalmi munkavállalói könyve és munkaszerződése sem volt, őt az ellenőrzés napján jelentették be, 7 főt pedig nem jelentettek be az Egységes Magyar Munkaügyi Adatbázisba (EMMA). A három különböző szabályszegés miatt a Dél-dunántúli Munkaügyi Felügyelőség a 2006. július 6-án kelt és 2006. augusztus 1-jén jogerőre emelkedett 2032-12/2006-3214. számú határozatával 160.000 Ft bírságot szabott ki a céggel szemben.

1.1.E. A R. Kft.-vel szemben a rendkívüli munkavégzés mértékére, a munkabér elszámolására, és a munkaidő nyilvántartására vonatkozó szabályok tömeges (295 munkavállalót érintően) megsértése miatt az Észak-magyarországi Munkaügyi Felügyelőség a 2006. szeptember 18-án kelt 25445/51/2006-2505. számú határozatával 9 millió Ft-os bírságot szabott ki, amit a fellebbezés folytán eljáró másodfokú munkaügyi hatóság 4,6 millió forint bírságra mérsékelte.

1.1.F. Sz. Kft.-vel szemben a közbeszerzési és az állami támogatás elnyerése iránti pályázaton való indulást akadályozó, kizárást és 200.000 forint bírságot eredményező jogsértés szerint a cég két fő munkavállalót nem jelentett be az Egységes Magyar Munkaügyi Adatbázisba (EMMA) és az Országos Egészségpénztár (OEP) felé. A 2006. szeptember hó 12-én született határozat első fokon jogerőre emelkedett. A bírságról szóló 1608-20/2006-5205. számú határozatot az Észak-magyarországi Munkaügyi Felügyelőség 2006. szeptember 12. napján hozta, ami fellebbezés hiányában a 2006. október 4-én jogerőre emelkedett.

1.1.G. A B. Kft.-vel szemben a FEIR nyilvántartás adatai alapján annyi volt rekonstruálható, hogy a cég szerződés nélküli foglalkoztatást valósított meg, amely miatt az OMMF Közép-Magyarországi Munkaügyi Felügyelősége a 2007. december 10. napján kelt 7129/2006 – 4201. számú határozatával szabott ki bírságot, ami kizárást eredményezett a közbeszerzési és az állami támogatás elnyerése iránti pályázaton való részvételből. Az ügy iratai ismeretlen körülmények között eltűntek, azokat az eljárás során sem lehetett előkeríteni.

1.2.1. S. Kft. esetében az első fokú ítéletben szerepeltek a munkáltató által megvalósított jogsértés, és az alkalmazott szankció adatai.

1.2.2. A T. Kft.-vel szemben folyó ügyben egy fő munkavállalónak egy hónapig nem volt munkaszerződése. Az OMMF Közép-Dunántúli Munkaügyi Felügyelősége 2007. február 28-án kelt 20-18/2007-2207. számú, 2007. március 8-án jogerőre emelkedett határozatával 160.000 forint bírsággal sújtotta a céget. A 46-os kódot módosították 95-ös kódra, ami a munkaviszony

bejelentésével kapcsolatos egyéb kötelezettségek megszegése esetén volt alkalmazandó.

1.2.3. A T. Kft.-vel szemben az OMMF Dél-dunántúli Felügyelősége 2007. november 5-én kelt és 2007. november 24-én jogerőre emelkedett 4632-7/2007-32/4. számú határozatával, bírság kiszabása nélkül, mindössze kötelező határozatot hozott, amely a cég közbeszerzési eljárásból és az állami támogatás iránti pályázaton való indulásból kizárását eredményezte. A jogsértés abban merült ki, hogy a cég 60 alkalmi munkavállalója közül egy személynek nem volt a munkakezdés időpontja megjelölve az alkalmi munkavállalói könyvben, ami feketefoglalkoztatásnak felelt meg.

1.3.1. A V. Kft.-vel szemben a munkaügyi ellenőrzés során a cég két munkavállalójának a megbízási jogviszonyát munkaszerződésnek minősítették, amiért a céggel szemben 200.000 forint bírságot szabtak ki. A Dél-dunántúli Munkaügyi Felügyelőség 1560-12/2006-3217 számú bírságot kiszabó határozata fellebbezés hiányában első fokon 2006. június 18. napján jogerőre emelkedett. A cég a kiszabott bírságot június 27-én be is fizette.

A G. Kft.-vel szemben a Dél-dunántúli Munkaügyi Felügyelőség a 2007. április 11. napján kelt és fellebbezés hiányában első fokon 2007. május 2. napján jogerőre emelkedett 1930-10/2007- 3214. számú határozattal 250.000 forint bírságot szabott ki.

Az U. Kft., valamint a G. Kft. eredeti iratanyagát sem sikerült az eljárás során fellelni.

2.1. A F. Kft. esetében szerepeltek az első fokú ítéletben a munkáltató által megvalósított jogsértés adatai.

A tényállás fenti kiegészítése az OMMF Munkaügyi Főosztálya által csatolt és a mellékletként kezelt iratok, a munkaügyi határozatok tartalmán, illetve az érintett cégek képviselőinek tanúvallomásán alapult.

Fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be. 352. § (2) alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének megismétlése nélkül a másodfokú bíróság a bizonyítékokkal összefüggésben – reflektálva a vádlottnak és védőknek a másodfokú eljárásban felhozott érveire, kifogásaira, ellevetéseire is – az alábbiakra kíván utalni.

A megismételt eljárásban a korábban eljáró másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében szereplő iránymutatásoknak megfelelően kellett eljárni. Ezek között kiemelt jelentőségű volt annak vizsgálata, hogy a vádban szereplő cégekről a FEIR rendszer milyen adatokat tartalmazott, e cégekkel szemben milyen határozatok születtek, illetve milyen kód módosítások történtek. Indokoltnak tartotta a korábban eljáró másodfokú bíróság a fentiekben túlmenően a kódváltoztatás szakmai helyességének a vizsgálatát is.

A fenti körülmények vizsgálatának a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítás keretében hiánytalanul eleget tett, tanúkat hallgatott ki, számítástechnikai szakértőt (K.J.) rendelt ki.

Az I. rendű vádlott az eljárás során végig tagadta büntetőjogi felelősségét, így azt, hogy bárkinek utasítást adott volna a kódok törlésére vagy cseréjére. Védekezése szerint kiemelt figyelmet szentelt az állami támogatásból, illetve a közbeszerzésből történő kizárás helyes alkalmazásának. Több

esetben arra hivatkozott, hogy fekete foglalkozás nem történt, a jogsértés mindössze adminisztratív jellegű volt, illetve mindössze alaki hiba valósult meg (1.1.A., B., és C. pontban szereplő esetekben). Bizonyos tényállások esetében felderítetlenségre, a tényfeltárás hiányosságára, az eljáró hatóság általi túlzó szankció alkalmazására utalt (1.1.D., E., F., 1.2.3.. pontban szereplő esetekben).

A II. rendű vádlott szintén tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését. Az eljárás nyomozati szakaszában az elé tárt bizonyítékok hatására elismerte, hogy a kód módosítások és a cégek munkaügyi kapcsolatairól vezetett hatósági nyilvántartás (FEIR nyilvántartás) egyes tételeinek törlése szabálytalan volt, azokra azonban az I. rendű vádlott utasítására került sor. Előadása szerint az I. rendű vádlottól kapott utasításokat ő közvetítette a kontrollerek felé, akik az átkódolásokat végrehajtották. Hangsúlyozta, hogy munkáját közvetlen elnöki irányítás mellett végezte, ugyanakkor az elnök munkavégzését, hozzáértését, tisztességét példaértékűnek minősítette. Egyes esetekben ugyan a feltárt hiányosság jogsértő voltát nem vitatta, ugyanakkor aránytalannak tartotta a kizárást eredményező szankciók életbe lépését (1.1.B. esetben).

Az I. rendű vádlott védekezésével kapcsolatban azt szükséges kiemelni, hogy a másodfokú eljárás során is fenntartott, illetve ekkor is megismételt érvei sem egyenként, sem összességükben nem voltak alkalmasak felelősségének cáfolatára. Érvelésének voltak kétségtelenül olyan elemei, amelyek magatartását egyes, alapvetően a kisebb jogsértést elkövető cégek esetében magyarázták anélkül azonban, hogy a bűncselekmény megvalósulását befolyásolták volna. A másodfokú bíróság messzemenően egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a jogalkalmazónak nem feladata a jogi szabályozással szembeni kritikák megfogalmazása, a szabályozás szigorúságának, helyességének a megítélése. Az I. rendű vádlottnak ugyanakkor mint az OMMF elnökének, tehát első számú vezetőnek lehetősége lett volna a jogszabály-módosítás kezdeményezésére, ilyen lehetőséggel azonban nem élt. Nem volt ugyanakkor joga ahhoz, hogy a jogszabályi előírásokkal ellentétesen az egyedi ügyekben hozott döntések megváltoztatására utasítást adjon, illetve több esetben azokkal ellentétesen utasítson a nyilvántartás adatainak módosítására.

A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság vizsgálta az I. és a II. rendű vádlott alá-fölérendeltségi viszonyának a konkrét esetekben érvényesülő megvalósulását. Ennek során megállapítható volt, hogy a II. rendű vádlott – a másodfokú eljárásban is fenntartott álláspontjával szemben – aktív résztvevője volt a vádban érintett cégek esetében a kódokkal kapcsolatos kérdések eldöntésének. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben is, hogy a II. rendű vádlott nem pusztán végrehajtói szerepet játszott az ügyben, hanem részben az elkövetésben, a cselekmények végrehajtásában ötleteivel, javaslataival, elképzeléseivel, saját elgondolásaival maga is közreműködött, tehát nem kényszer hatása alatt cselekedett. E miatt a II. rendű vádlott ezzel ellentétes kifogásainak elvetése megalapozott volt. Az a védekezés sem akceptálható, hogy az adatok kellő mélységű ismeretének hiánya akadályozta volna őt annak felismerésében, hogy az utasítás végrehajtásával maga is jogsértést követ el. Ilyen okra egy jogi végzettséggel, kellő szakmai jártassággal rendelkező, magas vezetői pozíciót betöltő személy alappal nem hivatkozhat.

A hamis tanúzásra rábírás is azt igazolta, hogy a II. rendű vádlott cselekvései, magatartása részben saját elhatározásból fakadtak.

A vádlottak és védőik álláspontja a cselekmény tagadását érintően a másodfokú eljárásban sem változott, azonban új érvre, indokra a másodfokú bíróság előtt sem hivatkoztak, tehát már az első fokú bíróság a vádlottak védekezésének ismeretében hozta meg döntését. Ezekre az érvekre, illetve az azokkal ellentétes, azokat cáfoló bizonyítékokra a törvényszék határozatának indokolásában

részletesen kitért, mely indokokkal a másodfokú bíróság is messzemenően egyetértett.

Az elsőfokú bíróság tényállási pontonként haladva adott számot arról, hogy az egyes cégek esetében mely bizonyítékokat vett figyelembe a vádlottak érvelésével szemben. Ezek a bizonyítékok részben személyi bizonyítékok, így tanúvallomások, valamint okirati bizonyítékok, a zöld füzetben rögzített bejegyzések voltak, valamint a határozat korábbi részében említett K.J. informatikus szakértő véleménye.

A másodfokú bíróság nem osztotta a szakértői véleményadással összefüggésben előadott vádlotti, valamint védői eljárásjogi és egyéb aggályokat.

Kétségtelen tény, hogy a szakértő először adott véleményében nem tudott választ adni arra a kérdésre, milyen adatokat tartalmazott a vád tárgyává tett időben a FEIR rendszer, azokat mikor és milyen módon változtatták meg. A szakértő a cégek tekintetében az adatokat nem találta meg a vizsgált adathordozókon, ezért azokat nem tudta vizsgálni.

A Be. előírásai szerint a szakértő eljárási szabályt nem sértett, amikor A FEIR nyilvántartás rendszerében korábban rögzített adatokhoz való hozzáférés érdekében T.I-né közreműködését, szakértelmét vette igénybe.

A Be. 105.§ (2) bekezdése szerint a szakértő köteles és jogosult mindazokat az adatokat megismerni, amelyek a feladatának teljesítéséhez szükségesek, e célból az ügy iratait megtekintheti, az eljárási cselekményeknél jelen lehet, a terhelttől, a sértettől, a tanúktól és az eljárásba bevont többi szakértőtől felvilágosítást kérhet. Ha ez a feladatának teljesítéséhez szükséges, a kirendelőtől újabb adatokat, iratokat és felvilágosítást kérhet. A szakértő a kirendelő felhatalmazása alapján neki át nem adott tárgyat megtekintheti, megvizsgálhatja, mintavételt végezhet.

A Be. idézett szabályai széles körben adnak tehát lehetőséget a szakértőnek arra, hogy a véleményadáshoz szükséges, releváns információkhoz hozzájusson. Ezek között lehetőségként szerepel a tanútól kért felvilágosítás is. Márpedig a most vizsgált ügyben a szakértő nem tett mást, mint a nyomozás során tanúként kihallgatott T.I-nétől kért és kapott adatokat, információkat a FEIR nyilvántartás rendszerének működéséről, az ott tárolt, törölt korábbi adatokhoz való hozzáférés lehetőségéről, amelyek felhasználásával már megfelelő válaszokat tudott adni a bíróság által feltett kérdésekre.

A védők által felvetett szakértő kizárására nézve a Be. 103. § (1) bekezdésének a) pontja ad eligazítást; e szerint szakértőként nem járhat el, aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá mint sértett, feljelentő vagy mint ezek képviselője vesz, vagy vett részt, valamint ezek hozzátartozója. A Be. 103. (1) bekezdésének g) pontja szerint kizárt az a szakértő, akit az ügyben szaktanácsadóként vettek igénybe, illetve a h) pont szerint akitől elfogulatlan szakvélemény egyéb okból nem várható.

A másodfokú bíróság a védelmi álláspont szerinti szakértő kizárásra az eljárási törvényben okot adó valós körülményt nem látott megállapíthatónak.

A szakértő a kiegészítő véleményében részletesen kimunkálta a kért adatokat, amelyeket az első fokú bíróság ítéletében részletezett. A véleményből rekonstruálhatók voltak a FEIR nyilvántartás rendszerében az eljárás tárgyát képező cégeket érintő adatok, változások: a nyilvántartásba kerülés oka, ideje, a jogsértés kódszáma, a nyilvántartásból való törlés időpontja, az esetleges kód módosítása, és annak alapja is. Így több esetben is a kód módosítás okaként feltüntették az „elnöki

utasítást” mint indokot. Nyilván a célzatra nézve nem a szakvéleményben található meg a válasz, de a véleményben szereplő adatokból a megfelelő következtetések levonhatóak voltak.

A kifejtettek miatt a másodfokú bíróság nem osztotta a vádlottak és védők szakértői véleménnyel kapcsolatban kifejtett kétségeit, aggályait, ellenvetéseit.

Az ítéletábra nem értett egyet az I. rendű, valamint a II. rendű vádlottnak, és a védőknek Z.A. tanú vallomásával kapcsolatban hangoztatott kritikai észrevételeivel. A tanú vallomása ugyanis nem csupán következetes, hanem szakmai elveken alapuló is volt, kerülte a részrehajló megnyilatkozásokat, ezért előadásának elfogadása nem volt kifogásolható. A vallomásában előadottakat, a munkaügyi határozatokban szereplő kódolás helyességét, és a kódok megváltoztatásának mind eljárásjogi, mind anyagi jogi megalapozatlanságát jogszabályokon alapuló érvekkel támasztotta alá. A tanú kifejtette, hogy a felelősség objektív jellege miatt a munkáltató esetleges gondatlan magatartása (figyelmetlenség, hanyagság, szubjektív körülmények) nem bírt jogi jelentőséggel, amire az I. rendű vádlott védekezésében hivatkozott. A tanú vallomásának fenti jellegzetességei valamennyi cselekménnyel kapcsolatban megállapíthatók voltak. A tanúvallomás elfogadása mellett szóló további érv volt, hogy előadása nem egyedüli bizonyítékként állt rendelkezésre az egyes tényállások esetében, hanem azt számos egyéb bizonyíték, így tanúvallomás, szakértői vélemény, zöld füzetben írt adatok támasztották alá, mely bizonyítékok között lényegét illető egyezőség volt feltárható. A másodfokú bíróság ugyancsak nem osztotta az I-II. rendű vádlottak és védők ezzel ellentétes álláspontját.

A regionális munkaügyi hatóságoknál az *önrevízió végrehajtása* 2008. november 24-én lett elrendelve. Ennek célja a korábbi jogellenes, a FEIR nyilvántartásból indok nélkül törölt tételek utólagos legalizációja volt. Másként fogalmazva a függő tételeknek a véletlenszerűen kiválasztott egyéb ügygel együtt az igazgatóságok számára vizsgálatra való visszaadás azt a célt szolgálta, hogy a felülvizsgálat látszatát keltse és az elvégzett átkódolásokat leplezze. Ilyen módon valósult meg az átkódolás végrehajtása a J. Kft., az I. Kft. az Sz. Kft., a B. Kft., S. Kft., T. Kft., M. Kft. esetében. Nem volt ugyanakkor átkódolás a R. Kft. (a területi szervek együttműködésének hiánya miatt), a L. Kft. esetében (időlegesen került le a cég a webről a Széchenyi kártya igénylése és elnyerése miatt), az P. Zrt. esetében (újabb jogsértés folytán a webre való visszakerülése miatt). Némileg eltérő volt a T. Kft. esete annyiban, hogy e cégnél a határozat és a kód változtatás is megtörtént, de a céget a hatósági nyilvántartásból már hónapokkal korábban törölték.

Az önrevízióról, annak idejéről, lefolyásáról, esetleges okairól több tanú tett nyilatkozatot.

Nevezetesen P.G. tanú, aki vallomásában állította, hogy az elnök kérte meg őt két cég, az 1.3.1. pontban szereplő U. Kft., valamint a G. Kft. átkódolására. Az eljárást az I-II. rendű vádlottak akként próbálták leplezni, hogy körülbelül 50 cég esetében hívták fel a területi munkaügyi hatóságot ellenőrzésre a két érintett céggel együtt. Kijelentette a tanú, hogy az ügyek jogerőre emelkedése miatt az ellenőrzésre vagy kódváltoztatásra nem volt mód. Az I. és a II. rendű vádlottak azt is közölték a tanúval, hogy a két cég iratait az átkódolás után meg kell semmisíteni. Az elsőfokú bíróság a tanú tárgyalási vallomásával szemben nyomozati vallomását fogadta el, mivel az állt összhangban a II. rendű vádlott beismerő vallomásán túlmenően F.N. vallomásával.

F.N. tanú vallomásában különösen plasztikus módon számolt be az önrevízióval kapcsolatos kérdésekről. az I. rendű vádlott arra kérte őket, hogy az 1.3.1. pontban érintett két cégről a nyomozó hatóság ne szerezzen tudomást. A kódok megváltoztatását kérte 46-osról 94-esre. Az I. és II. rendű vádlottak az ügyek eltüntetésére is javaslatot tettek, erre nézve különféle lehetőségeket ajánlottak:

pl. irattárba helyezés során való elveszést javasoltak. A II. rendű vádlott az átkódolás jogcímével kapcsolatban is ajánlást fogalmazott meg, elütésre, illetve elírása való hivatkozást megjelölve. A tanú határozottan állította, hogy ő, valamint P.G. igazgató is tisztában volt a kérés törvénytelenségével. A tanú beszámolójából az is kiderült, hogy az I. rendű vádlott olyannyira tudatában volt kérésre jogellenességével, hogy letartóztatása miatti aggodalmát fejezte ki, amennyiben a két ügy részletei napvilágra kerülnek.

T.I-né tanú szintén terhelő tartalommal nyilatkozott a vádlottakkal szemben nemcsak az önrevízióval, hanem több egyéb körülménnyel kapcsolatban is, mely adatokkal, tényállításokkal a vádlottak nem értettek egyet. A tanú beszámolt a FEIR nyilvántartásba rögzítés, módosítás lehetőségéről előadva, hogy a rendszer naplózza a nyilvántartásban rögzített valamennyi adatot. Állította a tanú, hogy a kontrollerek nem tudták módosítani a kódot, mindössze a jogerő visszaadására volt lehetőségük. A tanú szerint kizárólag a területi igazgatóság munkatársai voltak jogosultak a kód módosításra. Említést tett egy az I. rendű vádlottal folytatott beszélgetésről, amelyen az elnök öt tételért való felelősségét ismerte el a tanú előtt.

Nyilatkozott a tanú az önrevíziós eljárásról, melynek célját a hatósági nyilvántartás adatainak tisztításában jelölte meg. Az I-II. rendű vádlottak a tanút 2008. november 12-én az adatok eltüntetésére hívták fel, illetve ebben kértek tőle segítséget, amire a tanú nem volt hajlandó, mivel az ilyen tevékenységet büntető jogi kategóriának tartotta. Beszámolt arról, hogy az önrevízióval érintett ügyek esetében a jogerőt ő adta vissza a területi igazgatóságoknak, ami ellentétes volt a normál ügyintézés menetével, mivel a területnek kellett volna a jogerőt igényelnie. Aláhúzta, hogy a területenként visszaadott 20-20 ügyben benne kellett lennie a függő tételeknek is. Ezek az ügyek nem szerepeltek a weben, de nem volt mögöttük "papíralapú", tehát határozatba foglalt indok. Ez a gyakorlat országosan körülbelül 10 ügyet jelentett. Kiemelte a tanú, hogy a területi felügyelőségektől több visszajelzést kapott olyan megjegyzéssel, mely szerint érthetetlen mért kapták vissza az ügyeket, illetve kérdéses volt, hogy a határozatokban milyen módosítást kell végrehajtani. A tanú kizárólag technikai kérdésben tudott segítséget nyújtani, szakmai kérdéssel az igazgatóhoz, vagy a szakmai főosztályhoz irányította a kérdezőt.

M.L. tanú szintén több lényeges körülményről nyilatkozott, ami teljes összhangban állt *Z.A.*, valamint *T.I-né* tanú vallomásával. *M.L.* tanú beszámolt a határozatok módosításának gyakorlati lehetőségéről: eszerint a területi szervek voltak erre jogosultak, a határozat módosítását megelőzően azonban a controller tudta visszaadni a jogerőt a területi szervnek. Elmondta a tanú, hogy milyen eljárási rend vonatkozott a panaszok elbírálására, a jogerő visszakérhetőségére, illetve visszaadására. Amennyiben a kontrollerek nem dönthettek a panaszok elbírálásáról, akkor a szakmai főosztályt keresték meg, de a döntésig a kódmódosítást nem engedélyezték. A bírósági úton megtámadott határozatokat az ítélethozatalig elnöki döntés alapján törölni szokták a hatósági nyilvántartásból.

L.T. (titkárságvezető) tanú az ügy több elemével kapcsolatban is tudott nyilatkozni; az I. rendű vádlottat autokrata vezetőként jellemezte, aki mindenről tudnia akart. Beszámolt a tanú az iratok eltűnésének tényéről, amikor is a kért iratokat nem tudták megküldeni a rendőrségre. Elmondása szerint 2008. november 5-én a szokásoshoz képest lényegesen nagyobb mennyiségű irat került megsemmisítésre. Nem tudta azonban a tanú megmondani a nagy mennyiségű iratmegsemmisítés okát. Tájékozott volt az I. rendű vádlott és *Z.A.* kapcsolatáról is; köztük szakmai vitában, illetve a határozatok jogerősítési késedelme miatti elnöki elégedetlenségben testet öltő konfliktust jelölt meg.

A másodfokú bíróság a fenti tanúvallomások elvetésére nézve másodfokon hangoztatott vádlotti és védelmi érvekkel nem értett egyet. A tanúk esetében nem volt feltárható olyan motívum, harag,

félelem, bosszú, ami a tanúkat a vádlottakkal szembeni valótlan tényállításra indította volna. Másrészről pedig az idézett tanúvallomások tartalmilag egybehangzóak, egymást kiegészítőek voltak, lényeges eltérés tartalmuk között nem volt felfedezhető.

A zöld füzetről M.L. tanú nyilatkozott. E szerint a füzetben azokat a cégeket tüntették fel, amelyeket az elnök utasítására vettek le a webről, azaz töröltek a FEIR nyilvántartásból. „H” betűvel jelölték a hibás tételeket. Kifejtette továbbá a tanú, hogy az SZMSZ alapján az elnöknek joga volt döntést hozni egyedi esetekben, ezért ezekről a döntésekről ebben a füzetben vezettek nyilvántartást. A tanú a döntés szakmai megalapozottságát nem tudta megítélni, mivel az nem tartozott feladatkörébe. A kontroller táblán szerepeltették a levétel indokaként az "elnöki utasítást" vagy a "felülvizsgálat alatt" megjegyzést.

A tanú fent idézett vallomásából is az tűnt ki, hogy kizárólag a munkakörébe tartozó tényekről számolt be, az azokon kívül eső adatokról, információkról nem beszélt. A vallomástételnek ez az ismérve is erősítette vallomásának hitelességét.

A másodfokú bíróság nem osztotta a zöld füzetrel kapcsolatban hangoztatott vádlotti és védelmi fenntartásokat. Az a körülmény, hogy a zöld füzetet nem a vádlottak, hanem más személyek vezették, illetve annak vezetésére nem az I. rendű vádlott adott utasítást, nem kérdőjelezi meg a dokumentum hitelességét. A másodfokú bíróság amiatt is az említett bizonyíték elfogadásának helyessége mellett foglalt állást, mivel a füzetben rögzített adatok összhangban álltak a tanúk által előadottakkal, valamint az informatikus szakértő által kimunkált megállapításokkal.

A hatályon kívül helyező végzésben előírásként szerepelt a kódmódosítás tényének, okának, körülményeinek vizsgálata, illetve annak megállapítása, hogy az szabályosan történt-e. Az utolsóként említett kérdést az ítéletábla másodlagos jelentőségűnek ítélte, hiszen a FEIR nyilvántartásból történt alap nélküli törléssel a köteleességszegés már megvalósult, az átkódolás egy további, eljárásjogilag meg nem engedett lépés volt. Ennek ellenére az első fokú bíróság részletesen vizsgálta a kódok megváltoztatásának kérdéskörét is, melynek során az volt megállapítható, hogy a kódok módosítására az I-II. rendű vádlottak által végrehajtott módon eljárásjogilag, de szakmai szempontok alapján sem volt lehetőség.

A bizonyítékok fentiek szerinti áttekintése alapján jól nyomon követhető, hogy valamennyi cselekmény esetében számos azonos irányba mutató terhelő bizonyíték állt szemben a vádlottak védekezésével.

Az I. rendű, a II. rendű vádlottnak, valamint védőiknek a határozat korábbi részében nem említett, az ügy lényeges elemeit érintő érveivel összefüggésben a másodfokú bíróság mág az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek.

Az I. rendű vádlott védőjének álláspontja szerint védencének utasítási joga volt, ezen túlmenően az I. rendű vádlott számára bármelyik ügy saját hatáskörbe vonásának a lehetősége is adott volt, következésképp a kódmódosítás utasításra történő végrehajtásának jogi akadálya nem volt. A másodfokú bíróság nem értett egyet a védő fenti érvelésével. Az ügy saját hatáskörbe vonásának a lehetősége kizárólag a folyamatban lévő ügyekre, azok közül is csak a másodfokúakra vonatkozhatott, de nem a már jogerősen lezárt ügyekre. Ami az utasításadás jogának gyakorlását illeti, ez nem terjedhetett ki a jogerős határozatokban megállapítottakkal ellentétes tartalmú döntésekre, tehát ilyen tartalmú utasításadásra az I. rendű vádlottnak bizonyosan nem volt jogi lehetősége. Az I. rendű vádlotti védekezés akceptálása ad abszurdum a jogorvoslati rendszer

feleslegessé válását eredményezné, azzal a következménnyel járna, hogy szükségtelen lenne a fellebbezés, a felügyeleti eljárás vagy bírósági felülvizsgálat lehetősége, elegendő volna az elnök döntési kompetenciával való felruházása.

Nem volt relevanciája azoknak az I. rendű vádlott által emelt további kifogásoknak, hogy az alkalmazott szankció aránytalan, túlságosan szigorú volt a megállapított jogsértéshez képest, vagy az ügy tényállása nem volt kellően felderítve. Ezek az indokok legfeljebb a méltányosság okából történő jogalkalmazás esetén lettek volna alaposak, amelyre munkaügyi hatósági eljárásokban azonban nem volt jogi lehetőség. A méltányosság lehetőségének kizártságára az első fokú bíróság ítéletében több helyen is helyesen utalt. Hasonlóképpen irreleváns volt az ügyben a kódrendszer anomáliája, a nyilvántartás korábbi többszöri felülvizsgálata. Nem igazolódott az I-II. rendű vádlottnak a szakmai szempontokat követő kód módosításra, annak indokoltságára nézve tett előadása.

A határozatok jogerősítésének nagy számú elmaradását, késedelmét, a helytelen kódolásokat, a kód táblázat anomáliáit a másodfokú bíróság nem tartotta olyan kimentést megalapozó indokoknak, ami a vádlottak büntetőjogi felelősségét befolyásolta volna. Úgyszintén nem volt jelentősége azoknak az I-II. rendű vádlottak által említett ellenérveknek sem, hogy a jogsértést elkövető cégek egy részével szemben elmaradt a vádemelés. A bírósági eljárásban ugyanis a vádhoz kötöttség elve érvényesül.

Az I. rendű vádlott által visszautasított korrupció nem képezte az eljárás tárgyát.

A titkos információgyűjtéssel, illetve titkos adatszerzéssel kapcsolatosan kifejtett védői aggályokat a másodfokú bíróság szintén nem osztotta. Az első fokú bíróság igen körültekintően vizsgálta TIGY és a TASZ jogi feltételrendszerét, annak teljesülését. A másodfokú bíróság is tanulmányozta a szigorú előírások betartását, ám szabálysértését nem észlelte. Egyetértett az első fokú bírósággal abban a kérdésben, hogy a TIGY és a TASZ párhuzamos alkalmazására nem került sor. Szükséges ezzel összefüggésben azt is hangsúlyozni, hogy ennek a bizonyítéknak mindössze három tényállási ponttal kapcsolatban volt relevanciája, de azokban az esetekben sem volt perdöntő jelentősége, mivel egyéb, a nyílt eljárás keretében beszerzett bizonyítékok is e cselekményekkel kapcsolatban rendelkezésre álltak. Következésképp a TIGY, a TASZ bizonyítékok köréből való mellőzése sem eredményezte volna az I-II. rendű vádlottak büntető jogi felelősség alóli mentesülését.

A védelem az ügyiratok elveszésére, megsemmisülésére is mint a vádlottak felelősségét mentő körülményre hivatkozott. Mivel az iratok eltűnésével kapcsolatos eseteket, e cégeket érintő releváns adatokat, illetve azok módosulását a FEIR nyilvántartás adatállománya alapján nyomon lehetett követni, ezért az iratok hiánya sem akadályozta a cselekmények elkövetésének bizonyítását.

Szükséges az iratmegsemmisítéssel kapcsolatban azt leszögezni, hogy ennek oka a folyamatok átláthatatlanságára, a jogellenes cselekvések eltüntetésére törekvés volt.

Hasonlóan nem tulajdonítható jelentőség annak a védők által megjelölt körülménynek, hogy egyes esetekben nem volt megtalálható a cégek kérelme, mivel a kérelmek hiánya szintén nem releváns eleme a bűncselekménynek. Annak a II. rendű vádlott által előadott tényezőnek sem volt relevanciája, hogy az ügyben esetleg más személyek felelőssége is felmerülhetett, mégsem kerültek a vádlottak padjára. Ez a körülmény sem menti az I-II. rendű vádlottak felelősségét.

Az elsőfokú bíróság valamennyi tényállási ponttal kapcsolatban rögzítette, hogy az I-II. rendű vádlottak milyen jogszabályok megsértésével valósították meg cselekményeiket. Nevezetesen

megszegték a méltányosság gyakorlására vonatkozó tilalmat rögzítő közigazgatási eljárás és hatósági szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 113. §-ának rendelkezéseit, valamint a 295/2006. (XII.23.) számú Kormányrendelet 8. § (7) bekezdését.

Megsértették továbbá a webről levétel eljárási rendjét szabályozó hatósági nyilvántartás vezetésével kapcsolatos feladatokról szóló 2/2007. OMMF utasítás I. pontjának 3. § (4) bekezdését, és II. pontjának 4. § (5) bekezdését.

Nem tartották be a Módszertani Útmutatónak a fekete munka értelmezéséhez kapcsolódó előírásait, valamint a Ket. 2. § (1) bekezdésének és a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 37. § (1) bekezdésének rendelkezéseit.

A másodfokú bíróság a védelmi fellebbezésekre, továbbá I-II. rendű vádlottaknak a másodfokú eljárásban előadott nyilatkozataira is figyelemmel szükségesnek tartotta a munkaügyi hatósági eljárásokban irányadó jogorvoslati rendszerre vonatkozó szabályok áttekintését.

E szerint a jogorvoslatok két elkülönülő csoportba sorolhatók: a rendes jogorvoslatokra, valamint a rendkívüliekre.

A rendes jogorvoslat, tehát a fellebbezés adott volt valamennyi munkaügyi ellenőrzés során hozott hatósági határozat ellen. A kiegészített tényállásokból kitűnt, hogy az ügyben vizsgált esetek döntő hányadában az érintett társaságok nem éltek a jogorvoslat lehetőségével. Ezen túlmenően a másodfokú határozat ellen nyitva állt a bírósági megtámadhatóság lehetősége is.

A rendkívüli jogorvoslatnak is többféle lehetőségét határozza meg a jogszabály:

A közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásokról szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 114. § (1)–(2) bekezdése rendelkezik a hivatalból lefolytatható döntésekről, a felülvizsgálati eljárásokról.

Az (1) bekezdés szerint ha a hatóság megállapítja, hogy a fellebbezés elbírálására jogosult szerv vagy a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését módosíthatja vagy visszavonhatja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárás lefolytatására a hatóság csak egy ízben, és ha törvény eltérően nem rendelkezik, a határozat közlésétől számított egy éven belül jogosult.

A 115. § (1) és (2) bekezdése rendelkezik a felügyeleti eljárásról.

(1) A felügyeleti szerv jogosult hivatalból megvizsgálni egy ügyben eljáró hatóság eljárását, illetve döntését, és ennek alapján

a) megteszi a szükséges intézkedést a jogszabálysértő mulasztás felszámolására,

b) gyakorolja – ha a törvény másként nem rendelkezik – a (2) bekezdésben szabályozott felügyeleti jogkört.

(2) Ha a hatóság döntése jogszabályt sért, a felügyeleti szerv azt megváltoztathatja, vagy megsemmisítheti, és szükség esetén az ügyben eljáró hatóságot új eljárásra utasíthatja.

A Ket. 116. § (1) bekezdése szerint felügyeleti szervként a fellebbezés elbírálására jogosult szervek járnak el.

A munkaügyi ellenőrzésről szóló LXXV. törvény (Met.) 8/A. § (4) bekezdés c) pontja szerint felügyeleti eljárás keretében kötelezettséget megállapító döntés jogerőre emelkedésétől számított

egy év elteltével a munkaügyi határozat megváltoztatásának, illetve megsemmisítésének nincs helye.

Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi felügyeleti hatóságról szóló 295/2006 (XII.23.) Kormányrendelet 8. § (6) bekezdése szerint munkaügyi hatósági ügyben a fellebbezés elbírálására jogosult szervnek minősül

- a) a munkaügyi felügyelő eljárása tekintetében az OMMF
- b) a munkaügyi felügyelőség vezetője tekintetében az OMMF elnöke
- c) az OMMF és elnöke tekintetében a miniszter.

A fent idézett jogszabályok összevetése alapján megállapítható, hogy a határozatok rendkívüli jogorvoslatára kettő módon, nevezetesen saját hatáskörben és felügyeleti eljárás keretében volt jogszabályi lehetőség. Saját hatáskörben történő módosításra kizárólag első fokon jogerőre emelkedett határozat esetén és a határozat közlésétől számított egy éven belül volt jogi lehetőség. A határozat ilyen korrekcióját az első fokú munkaügyi hatóság volt jogosult elvégezni. A határozatok felügyeleti hatáskörben történő megváltoztatására kizárólag jogszabálysértő döntés esetében volt mód. Utóbbi határozatok elbírálására a fellebbezés során eljáró hatóság volt jogosult.

A kifejtettek szerint az OMMF elnökének, tehát az I. rendű vádlottnak jogszabályi lehetősége nem volt a határozatok módosításra, ilyen tartalmú utasításadásra, következésképp a hatósági nyilvántartás utasítására történő módosításra, illetve a kódok megváltoztatására még abban az esetben sem, ha a határozat – álláspontja szerint - nem mindenben felelt meg a jogszabályi előírásoknak, illetve az általában követett gyakorlatnak. az I. rendű és a II. rendű vádlott a terhére megállapított esetekben tehát a jogszabályi előírásokkal ellentétesen járt el, amikor az érintett cégek hatósági nyilvántartásból történő törlésére, avagy a kódok módosításra adott utasítást a nyilvántartás vezetésére jogosult dolgozónak. az I. rendű és a II. rendű vádlottnak a fent részletezettekkel ellentétes álláspontját az ítéletábra nem tartotta helytállóknak.

A III. rendű vádlott a terhére a 2.1. pontban rótt, a F. Kft-vel kapcsolatos cselekménynél tagadta bűnösségét. Védekezése szerint a cégnél 41 fő foglalkoztatását tárták fel, melynek során az alkalmi munkavállalói könyvekből a napi munkavégzéssel kapcsolatos bejegyzések hiányoztak. Ugyanakkor ezekről a helyszínen foglalkoztatott dolgozókról vezettek egy nyilvántartást. A jogsértést mindezek alapján adminisztratív jellegűnek minősítette. Hivatkozott arra is, hogy a cég korábban és akkor is a többi alkalmi munkavállalóról a könyveket pontosan vezette, tehát a cég addig nem élt vissza az előírásokkal. Utalt továbbá arra, hogy a munkáltató beidőzésének idejére már eleget tett az alkalmi munkavállalói könyvbe történő bejegyzési kötelezettségének. Előadása szerint a felügyelő vele együttesen értékelte az iratanyagot és az összes körülményt mérlegelve - a felügyelő által sem kifogásolt módon - figyelemfelhívás kiadását látta indokoltnak. A megismételt eljárásban arra is utalt, hogy a munkáltatónak az összetorlódott munka mennyisége miatt nem volt ideje a napi dátum bejegyzésére. Feltárta ezen túlmenően G.É. felügyelő munkavégzésével kapcsolatos kifogásait, ami miatt a felügyelővel való kapcsolata nem volt konfliktusmentes. Álláspontját abban foglalta össze, hogy a feltárt szabálytalansághoz megfelelő szankciónak találta a figyelemfelhívást, amit G.É. felügyelő sem kifogásolt.

Az elsőfokú bíróság elvetette a III. rendű vádlott fenti védekezését alapvetően *G.É., Z.A., Sz.T.A.* tanúk ellentétes vallomására figyelemmel. A tanúk egybehangzóan aránytalan szankciónak tartották a 41 fő fekete foglalkoztatása miatt bírság helyett figyelemfelhívás alkalmazását.

G.É. (munkaügyi ellenőr) tanú vallomásában részletezte az ellenőrzés lefolytatását, az észlelt

szabálytalanságot, az alkalmi munkavállalói könyvekben (41 esetben) a munkakezdés időpontja feltüntetésének hiányát, a munkavállalók három nap óta történő szabálytalan foglalkoztatását. Beszámolt a III. rendű vádlottal folytatott beszélgetéséről, melynek során a III. rendű vádlott kijelentette, hogy mivel a cég első körben bukott meg, kénytelenek elengedni, ellenben másodszori szabálytalan foglalkoztatás esetén büntetni fogják a céget. A tanú értetlenségének adott hangot a súlyos szabálytalanság ellenére a bírság elengedése miatt, melyre a III. rendű vádlott megismételte a bírság elengedésére vonatkozó kijelentését közölve, hogy ez az intézkedés jól fog jönni a felügyelőségnek a jutalomosztás során. Közölte a III. rendű vádlott a tanúval, hogy a céggel kapcsolatban a szankció csak figyelemfelhívás lehet, ami nem jár a közbeszerzési eljárásból történő kizárással. A tanú a főnöke kijelentéseivel nem értett egyet, de az utasítást elfogadta. A figyelemfelhívó határozatot az igazgatóhelyettes írta alá annak elkerülése érdekében, hogy a III. rendű vádlott neve szerepeljen az ügyben. A tanú annak a véleményének is hangot adott, hogy a III. rendű vádlott nem saját ötletként találta ki a bírság mellőzését, hanem azt utasításba kaphatta.

Sz.T.A. tanú a nyomozás során még nem emlékezett a F. Kft. ügyére, arra, hogy milyen beszélgetés zajlott az igazgató és G.É. között. Főnökei utasításait, döntéseit mindig szakmailag megalapozottnak tartotta. Az alapeljárásban a bíróság előtt ezzel ellentétesen nyilatkozott előadva, hogy a III. rendű vádlott az esettel kapcsolatban közölte G.É. felügyelővel a bírságolás helyetti figyelem felhívás alkalmazását. Arra is emlékezett, hogy kolléganője az igazgatói döntéssel elégedetlen volt. A tanú is hangot adott annak a véleményének, hogy ilyen nagyságrendű mulasztás esetén nem figyelem felhívás volt a szokásos szankció. Az első fokú bíróság a tanú bírósági eljárásban tett vallomását fogadta el, mivel az állt összhangban a többi bizonyítékkal.

Z.A. tanú vallomásában a szabálytalanságot, annak súlyosságát azonos módon ítélte meg G.É. munkaügyi felügyelővel, nézete szerint is az ilyen létszámú feketefoglalkoztatás kizárja a figyelem felhívás alkalmazását. Utalt arra is a tanú, hogy az objektív felelősség elve miatt munkáltatói gondatlanságra sem lehet alappal hivatkozni. Kifejtette azt is, hogy a szóban forgó ügyben szereplő szankció ellentétes volt a Módszertani Útmutatóban lefektetett, és az alapján követett gyakorlattal. A III. rendű vádlott védekezésében előadott körülményeket irrelevánsnak tartotta. Ezek alapján a III. rendű vádlott által G.É. felügyelőnek adott utasítást a belső gyakorlattal ellentétesnek, azzal szemben állónak, ekként jogszerűtlennek ítélte. A tanú elfogultsággal nem vádolható a III. rendű vádlott esetében, hiszen közöttük munkajogi kapcsolat nem állt fenn.

A fenti tanúvallomások elfogadását vitató, kétségbe vonó védelmi érvekkel a másodfokú bíróság nem értett egyet.

A bírság kiszabása helyett alkalmazott figyelemfelhívás a cég számára önmagában előnyös intézkedést jelentett, aminek további előnyös, kedvező következménye volt a költségvetési juttatások elérésének lehetősége.

A másodfokú bíróság teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az OMMF vizsgálati jelentésének megállapításait, illetve a Módszertani Útmutatóban foglalt megállapításokat érintően, amelyek alapján a tanú vallomásokkal összhangban bírság alkalmazása lett volna indokolt.

A hamis tanúzásra felhívással kapcsolatban M.L. tanú következetesnek ítélt vallomását megerősítette a II. rendű vádlott által készített, kérdéseket és arra adandó válaszokat tartalmazó irat, melyre a II. rendű vádlott kézírása is rákerült. Ez az irat két tanú előadásának hamis, valótlan tartalmára vonatkozó útmutatást tartalmazta. M.L. tanú egyéb, okirati bizonyítékkal megerősített vallomásának elfogadása tehát megalapozott volt, de az említett tanú vallomását a zöld füzet

tartalma is megerősítette.

Arról a jelenleg folyó eljárásban nem történt állásfoglalás, hogy Cs.M.A. tanú milyen tartalmú, valós, avagy valótlan vallomást tett a hatóságok előtt, hiszen a korábban eljáró bíróságok a tanút jogerősen felmentették, így nem állítható, hogy e tanú esetében a II. rendű vádlott felhívása eredményes lett volna. Az erről kialakított eltérő ügyészi álláspontot az elsőfokú bíróság helytállóan vetette el, azzal a másodfokú bíróság is egyetértett. A II. r. vádlottnak és védőjének ezzel ellentétes álláspontját a másodfokú bíróság a fentiekben kifejtett bizonyítékok alapján nem osztotta.

A teljes körűen felderített, a másodfokú bíróság által kiegészített, illetve helyesbített tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett valamennyi vádlott büntetőjogi felelősségére. A II., valamint a III. rendű vádlott esetében a cselekmények minősítése is megfelelt a büntető anyagi jogszabályoknak. az I. rendű vádlott tekintetében kizárólag a Btk. időközbeni módosulása, és a joghátrány megváltoztatása miatt kellett a cselekmények minősítését korrigálni.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy az az I. és a II. rendű vádlottak a cselekményeiket kötelességszegő magatartással valósították meg. Nevezetesen a hatósági, azaz a FEIR nyilvántartásból történő törléssel a vádlottak már megszegték a kötelességüket, mivel a nyilvántartás módosításához első lépésben a jogerős határozat megváltoztatására lett volna szükség, amely nem történt meg. A hatósági nyilvántartást időben jóval később követő kód változtatással az I-II. rendű vádlott további jogsértést valósított meg, mellyel célja nem a korábbi téves nyilvántartás korrigálása, helyesbítése volt, hanem a korábbi kötelességszegő, kötelességsértő magatartás leplezése.

A célzat egyértelmű volt, a cégek előnyösebb helyzetbe hozása a közbeszerzési eljárásból, valamint az állami támogatásból kizárás elkerülésével. Ezt a korábbihoz képest előnyösebb, kedvezőbb helyzetet a vádlottak a hatósági nyilvántartásból történő törléssel már elérték, tehát a hivatali bűncselekmények megvalósítása ezzel befejeződött.

A hivatali visszaélés elkövetéséhez nem szükséges eredmény bekövetkezte, tehát a vizsgált esetekben irreleváns volt, hogy az érintett cégek indultak-e, akartak-e indulni közbeszerzésen, nyertek-e, illetve kaptak-e állami támogatást. A cégek konkrét indítéka, tehát hogy ténylegesen indultak-e, nyertek-e a pályázatokon a tényálláson túlmutató eleme az eljárás tárgyát képező hivatali bűncselekménynek. Ezekre az érvekre tekintettel a célzat, illetve a célzat bizonyítottságának hiányát állító védelmi álláspontot az ítéletábra nem tartotta helytállónak. Több esetben azonban a cégeknek konkrét előnye is származott a vádlottak intézkedéséből, mivel a nyilvántartás hiánya már nem gátolta őket a közpénzhez jutásban, tehát az előny be is következett pl. M. Kft., T. kft. esetében.

A Közokirat-hamisítás hiányával a másodfokú bíróság is egyetértett. A FEIR nyilvántartás bár hatóságinak mondott, de nem minősült közhitelesnek, mivel a közzétett adatok csak tájékoztató, segítő jellegűek voltak, a cégekkel kapcsolatos nyilvántartást szolgálták. A munkaügyi hatóságok határozatait kellett közokiratnak tekinteni. Így a közokirat hamisítás megvalósítása sem kerülhetett szóba.

A III. rendű vádlott esetében – a védői érvekkel szemben – a másodfokú bíróság szintén egyetértett mind az elkövetési magatartás, mind a célzat tekintetében az első fokú bíróság okfejtésével.

Nem tévedett az első fokú bíróság a Btk. időbeli hatályának kérdéskörében a II. rendű, illetve a III. rendű vádlott esetében, mivel a pénzbüntetésre vonatkozó szabályok kedvezőtlenebbek voltak a

cselekmények elbírálásakor, mint az elkövetésekor. A cselekmények minősítése mindössze az I. rendű vádlott tekintetében szorult módosításra az alkalmazott szankció miatt. A másodfokú bíróság az I. rendű vádlottal szemben – társaival azonosan – az elkövetéskori törvényt tartotta előnyösebbnek, ezért annak alkalmazásáról határozott a Btk. 2. § (1) bekezdése alapján, így a terhére megállapított bűncselekmények minősítését az 1978. évi IV. törvény 225. § I. fordulója szerintire változtatta meg.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen tárta fel, azok mindössze az I. rendű és a II. rendű vádlott szerepének eltérő értékelése miatt szorultak kiegészítésre, illetve helyesbítésre. Noha a másodfokú bíróság egyetértett azzal az első fokú állásponttal, hogy a cselekmények megvalósításában a II. rendű vádlott nem kizárólag az utasítások végrehajtójaként vett részt, hanem aktív közreműködői szerepet játszott, mégis a vádlottak szerepvállalásában eltérés mutatkozott a cselekmények végrehajtása során. Nevezetesen az I. rendű vádlott kezdeményező, meghatározó szerepéhez nem fért kétség, amely mindenképpen terhére értékelendő körülmény volt, míg a II. rendű vádlott javára szolgált az utasítások végrehajtásában játszott másodlagos szerepe. Ezt a körülményt pedig kifejezésre kellett juttatni a velük szembeni szankció alkalmazása során. Az ügyész által indítványozott próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása az I-II. rendű vádlottal szemben az igen jelentős, az elévülési időt is meghaladó időmúlás miatt indokolatlanul súlyos lett volna, ezért az ítéletábra a súlyosításra irányuló fellebbezést az első fokú bíróság által alkalmazott büntetési nem keretén belül akceptálta.

A másodfokú bíróság az egyebekben helyesen feltárt súlyosító körülmények számára és súlyára figyelemmel az I. rendű vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által alkalmazott intézkedés helyett az 1978. évi IV. törvény 87.§ (1) és (2) bekezdés e) pontja alapján enyhítő szakasz alkalmazásával az 1978. évi IV. törvény 51. § (1)-(2) bekezdése alapján vádlottáraival azonosan pénzbüntetést szabott ki. A pénzbüntetés napi tételszámát a II. rendű vádlotthoz képest magasabb összegben, 300 napi tételben, míg a pénzbüntetés egy napi tételének összegét az I. rendű vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyaihoz mérten 800 Ft-ban határozta meg. Így az I. rendű vádlottal szemben összesen 240.000 Ft pénzbüntetést szabott ki, amelybe beszámította az 1978. évi IV. törvény 99. § (1)-(2) bekezdése alapján az I. rendű vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt, így az I. rendű vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetésnek ezt a részét megfizetettnek tekintette. A fennmaradó pénzbüntetést – meg nem fizetés esetén – az 1978. évi IV. törvény 52. §-a alapján kell egy-egy napi fogházbüntetésre átváltoztatni.

A II. rendű vádlottal szemben a cselekmények nagy számára, illetve arra is figyelemmel, hogy a hivatali bűncselekmény mellett az igazságszolgáltatás elleni 2 rendbeli bűncselekmény is terhére volt megállapítható, a pénzbüntetés napi tételszámát 250 napi tételre, a pénzbüntetés mértékét 250.000 Ft-ra súlyosította. A II. rendű vádlott által előzetes fogva tartásban töltött idővel a pénzbüntetésnek ezt a részét megfizetettnek tekintette az 1978. évi IV. törvény 99. § (1)-(2) bekezdése alapján. A fennmaradó pénzbüntetést az 1978. évi IV. törvény 52. §-a alapján meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi fogházbüntetésre átváltoztatni.

A III. rendű vádlottal szemben kiszabott szankció nemével, mértékével a másodfokú bíróság egyetértett, ezért annak enyhítését sem tartotta lehetségesnek.

A másodfokú bíróság az I. rendű, a II. rendű, valamint a III. rendű vádlott személyazonosító igazolványának számát, az új igazolványok adatai alapján helyesbítette.

Ugyancsak helyesbítette az első fokú bíróság ítéletének dátumát, amely 2017. szeptember 17. napja

helyett helyesen 2017. szeptember hó 26. napja.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 14.B.818/2017/88. számú ítéletét az I. rendű vádlott esetében minősítést és a büntetés kiszabását, a II. rendű vádlott esetében a büntetés kiszabását a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta. A vádlottak személyi adatainak, az elsőfokú ítélet keletkezése napjának a helytálló rögzítése a Be. 261. § (1) bekezdésén alapul.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 403.§ (5) bekezdése alapján a megismételt eljárásra figyelemmel az állam viseli.

Az ítélet elleni további fellebbezés lehetősége a Be. 386. § (1) alapján kizárt.

Budapest, 2018. év február hó 27. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	Halász Etelka s.k.	Németh Nándor s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ővárosi Törvényszék 2017 év szeptember hó 26. napján kihirdetett 14.B.818/2017/88. számú ítélete az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű vádlott vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf. 286/2017/7. számú ítélete folytán 2018. év február hó 27. napján jogerőre emelkedett, és mindhárom vádlott vonatkozásában végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2017 év február hó 27. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke